

Sluttrapport prosjektmidler til fylkes- og kommunerettet arbeid med universell utforming 2014 -2015. Statsbudsjettets kap. 0847.71

Innledning 1.	
En kort beskrivelse av prosjektet slik det ble planlagt:	
Prosjektnavn: Kartlegging/felles opplæring	
Startdato:	01.01.2015
Planlagt sluttdato:	Arbeidet er løpende, men det er et usagt mål at kommunen får vedtatt en norm/veileder innen 2015, forutsatt økte ressurser til dette arbeidet.
Hovedansvarlig søker: Ski kommune ved ressursgruppa for universell utforming ved leder Hege Narvåg	
Bakgrunn for prosjektet - problembeskrivelse:	
Hvor er planarbeidet forankret?	<ul style="list-style-type: none"> • Ski Kommuneplan 2011-2022 kap.4.7.2: Mål og strategier for folkehelse, universell utforming og samfunnsikkerhet • Regjeringens handlingsplan for universell utforming og økt tilgjengelighet 2009-2013. "Norge universelt utformet 2025" • Diskriminerings- og tilgjengelighetsloven
De viktigste grunnene for at prosjektarbeidet skal gjennomføres:	<ul style="list-style-type: none"> • Sikre en tydeligere felles kompetanse om universell utforming i flerboligbygg i Ski kommune og utbyggere. • Forarbeid for å imøtekomme kravet/intensjonen om at alle kommunale formålsbygg skal være universelt utformet innen 2025.
Effekt mål (pr. målgruppe)/ Resultatmål:	
Hva vil resultatet av et vellykket prosjekt være etter at planarbeidet er avsluttet? (Effekt mål)	<ul style="list-style-type: none"> • Ski kommune ved Virksomhet eiendom har oversikt over tiltak med manglende universelle løsninger og kartlagt et grunnlag for å beregne kostnader for at alle kommunale formålsbygg skal bli universelt utformet innen 2025. • Ski kommunes ansatte innenfor Virksomhet eiendom, plan/bygg og geodata, kommunalteknikk og avd. ReHabilitering har en tverrfaglig og god kompetanse på universell utforming. • Ski kommunes administrasjon og innbyggere har utviklet et godt grunnlag for en felles forståelse av universell utforming, sammen med private utbyggere av flerboligbygg i Ski kommune. • Ski kommunes administrasjon har lagt til rette for teknologiske løsninger i kommunale formålsbygg, for å gi innbyggere et bedre universelt tilrettelagt urbant miljø å bo og ferdes i.
Hva skal planarbeidet levere (Resultatmål)	<ul style="list-style-type: none"> • Veileder/norm for universell utforming av innvendige/utvendige private/offentlige bygningsforhold i Ski kommune er vedtatt av Kommuneplanutvalget. • Kartlegging med forslag til tiltak for at kommunale formålsbygg i Ski kommune skal bli universelt utformet innen 2025. • En samlet oversikt over fagkompetanse om universell utforming i de ulike virksomhetene i Ski kommune på bakgrunn av felles opplæring. • Felles kompetansetiltaksplan gjennomføres overfor ansatte,

	innbyggere og utbyggere av formålsbygg.
2. Oppnådde resultater (Resultatmål):	
Beskriv hvilke resultater (leveranser, produkter, inkl. læring, prosesser etc.) som er oppnådd i prosjektet.	<p>Veiledere: Følgende veiledere «Universell utforming- publikumsbygg. Et prosjekteringsverktøy», samt « Tilgjengelig bolig. Prosjekteringsverktøy», tilhørende Direktoratet for byggkvalitet, skal opp til politisk behandling i ulike utvalg i nær fremtid. Prosjekteringsverktøyene skal benyttes som styringsverktøy ved nybygg og rehabilitering av bygg. Ressursgruppen har utarbeidet « Norm for universell utforming av uteområder, vegger og gater». Denne skal opp som sak i Kommunestyret den 28.10.15. Med disse veilederne forankret i Kommunestyret vil Ski kommune få gode styringsverktøy for å gjennomføre universell utforming i sine prosjekter. Det gjenstår å implementere veilederne i aktuelle virksomheter i kommunen.</p> <p>60% utvidet stilling til leder av ressursgruppen: Leder for ressursgruppen er fristilt fra sine opprinnelige oppgaver fra 01.09.15 til 31.12.15 og skal i denne perioden arbeide 60 % med universell utforming. Leder har inngått et samarbeid med Virksomhet eiendom, og det legges en plan om at 10 av kommunens skoler skal kartlegges i fht universell utforming før nyttår. En videre plan for de resterende bygg legges etter nyttår. Tiltaksliste for de ulike skolene vil i etterkant utarbeides og alt vil samles i en rapport som legges frem for rådmannens ledergruppe. Ved å ha en person i kommunen som jobber konsentrert og målrettet i fht universell utforming, så blir tema satt på dagsorden i flere av kommunens virksomheter.</p> <p>Eksempel på forbedring av et publikumsbygg: Servicesenteret i Kirkeveien 3 som inneholder helsestasjon, dag- og eldresenter, kafeteria, ergo- og fysioterapitjenesten, samt omsorgsboliger, er kartlagt og tiltak er iverksatt. Her er det skiftet utgangsdører og disse har fått ny sensorbasert dørautomatikk. Det er ledelinjer i gulv inn til kafeteria og peisestue. Trappeneser er markert, ny heis skal monteres og dør inn til helsestasjon er byttet ut. I underetasjen hos ergo- og fysioterapitjenesten, skal dør skiftes ut. Denne blir bredere og får dørautomatikk, samt vil stå i bedre kontrast til omliggende flater. Bakkenivå blir hevet slik at høydeforskjell mellom bakkegrunn og dørterskel unngås. Bygget har fått nye skilt. Se for øvrig vedlagte bilder.</p> <p>Samarbeid med Statens kartverk: Ski kommune har dessuten deltatt i Statens kartverk sitt prosjekt "Geografisk informasjonssystem for innhenting og presentasjon av data om universell utforming". Målet for prosjektet er å få en status om på hvilken grad veisystem, parkering og inngangspartier i norske kommuner er i samsvar med kravene om universell utforming. Resultatene foreligger for kommunen, og vil</p>

	<p>bli en del av kartleggingen av publikumsbygg i kommunen. I første omgang skolene.</p> <p>Intern kompetansekartlegging: Ressursgruppen for universell utforming i Ski kommune har kartlagt kompetansen til kommunens ansatte når det gjelder universell utforming. Det var få som har kompetanse på området. Av den grunn har ressursgruppen arrangert to fagseminarer om universell utforming; Ett høsten 2014 hvor Pål Lyngstad fra Dibk foreleste generelt om universell utforming, og ett høsten 2015 hvor Arne Lein, Norges handikapforbund holdt en appell og hvor Solveig Dale, rådgiver i universell utforming i Trondheim kommune, foreleste om universell utforming av publikumsbygg. Alle virksomheter i kommunen ble invitert, samt andre Follo kommuner og utbyggere. Det deltok ca 70 personer på hvert seminar. Det planlegges flere seminarer utover i 2016.</p>
<p>3. Gevinstrealisering (Effektmål):</p>	
<p>Nytteverdi</p>	<p>Prosjektet har i stor grad vært nyttig. Arbeidet er løpende og skal videreutvikles og vedlikeholdes. Kompetansebygging vil foregå fortløpende for alle ansatte i Ski kommune og for utbyggere.</p> <p>Et nytt prosjekt; «Nettverk universell utforming i Follo kommunene» er i startfasen. Tanken med nytt prosjekt er å videreføre det som har blitt resultatet i Kartlegging/felles opplæring, slik at andre kommuner kan få inspirasjon, samt å utveksle erfaringer. I tillegg har Follo kommunene en spesialscole som de eier sammen. Denne skal enten rehabiliteres eller bygges ny. Det vil være gunstig at det enes om en felles kravspesifikasjon for universell utforming, spesielt for denne skolen.</p>
<p>4. Organisering, forankring og deltakelse</p>	
<p>Beskriv den formelle organiseringen av prosjektet.</p>	<p>Prosjektleder: Hege Narvåg, 60% stilling. Prosjektmedarbeidere: Deltakere i ressursgruppen for universell utforming i Ski kommune: Ingjerd Sivertsen, Erik Hovden (Ellen Flatøy), Shilan Hafid, Urd Kari Yri og Morten Sandaker. Samlet 5 medarbeidere med 10% stilling hver. Styringsgruppe: Rådmannens ledergruppe: rådmann og 3 kommunalsjefer. Referansegruppe: Rådet for likestilling av funksjonshemmede. Samarbeidspartnere: Virksomhet eiendom, Virksomhet kommunalteknikk, Virksomhet plan/ bygg og geodata og Samhandlingsenheten v/ ReHabiliteringsavdelingen, Statens kartverk.</p>
<p>5. Økonomi</p>	
<p>Beskriv hvordan prosjektet ble finansiert.</p>	<p>Prosjektarbeidets totale budsjett i 2015: Kartlegging/ arbeid med norm/veileder/ implementering: Mottatt fra KMD: 125.000,- Utgifter pr 01.11.15: Foredragsholdere (inkl. fly/hotell/forberedelser): 20 000,-</p>

	Administrativt arbeide til implementering av uu: 60 000,- Kommunens egenandel i arbeidet videre er lokaler, kontorutstyr, rekvisita, kartleggingsverktøy og medgått arbeidstid utover ressursene avsatt til medarbeidere i ressursgruppen.	
Hvem vil ha nytte av tiltaket / målgruppe:	<ul style="list-style-type: none"> • Kommunens innbyggere, ulike brukergrupper av planverktøyet (planleggere i reguleringssammenheng, byggesaksbehandlere for veiledning av byggetiltak med krav til universell utforming). • Entreprenører og andre utførende fagmiljøer, kommunens egne fagarbeidere /vaktmestere. 	
Rammebetingelser og avgrensning:		
Hva må vi lykkes med for at planarbeidet skal kunne realiseres?	<ul style="list-style-type: none"> • Arbeidet må gis tid, ressurser og prioritet • Deltakere i ressursgruppen må prioritere oppgaven • Kommunikasjon på tvers av virksomheter 	
Hva er det planarbeidet ikke skal befatte seg med (avgrensing)?	<ul style="list-style-type: none"> • Prosjektarbeidet skal ikke omfatte individuell tilrettelegging, men ha fokus på prinsipielle føringer for fagområdet universell utforming i Ski kommune. 	
6. Prosess		
Bruk av verktøy og hjelpemidler underveis Evaluering av prosessen.	<p>Prosjekteringsverktøyet «Universell utforming- publikumsbygg. Et prosjekteringsverktøy» ble benyttet som sjekklister ved kartlegging av Kirkeveien 3. Fargemåler fra NCS og luxmeter ble benyttet for å kartlegge luminanskontraster og lys. Ellers er fiskevekt og meterstokk benyttet. Disse verktøyene vil også benyttes i den videre kartleggingen. Samarbeidet med henholdsvis Virksomhet eiendom i fht kartlegging av bygg, har vært udelt positivt. Kommunikasjon på tvers av virksomheter gir resultater, men det må være en person som driver arbeidet videre og som inviterer seg inn der det er nødvendig.</p>	
Milepælplan for prosjektarbeidet i 2014 – 2015:		
Milepælplan for prosjektarbeidet:	• Arbeidsmandat godkjent i rådmannens ledergruppe	Juni 2013
	• Sak til politisk behandling ved oppstart av arbeidet	aug 2013
	• Ressursgruppen er opprettet	Jan 2014
	• Oversikt om uu i Ski kommunes plandokumenter f.eks planbestemmelser	1.7.2014
	• Oversikt om fagkompetanse på uu i Ski kommune	1.7.2014
	• Oppstart av norm/veileder for Ski kommune	1.1.2015
	• Oppstart av kartlegging av uteområder og kommunale formålsbygg	
	• Oversikt over tiltak for at kommunale bygg i Ski kommune skal bli universelt utformet innen 2025	1.9. 2015
	• Fremme sak til politisk behandling for implementering av tiltak (norm/veileder og tiltaksplan for kommunale bygg) som arbeidet har avdekket	høsten 2015
• Vedlikehold av kompetanse på uu i kommunen og videreutvikling av arbeidet	løpende	
	• Informasjon til innbyggere, ansatte og utbyggere	løpende

Kirkeveien 3:

Inngangsparti før.

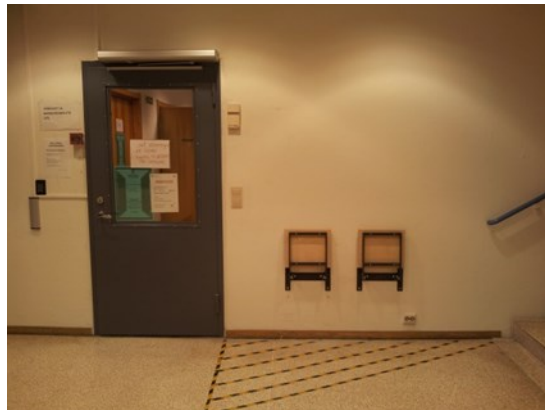
Inngangsparti nå: Ny dør inn til Servicesenteret med ny forbedret sensorbasert dørautomatikk. Dører i bedre kontrast til omliggende vegger.

Før

Etter

Tidligere dør inn til helsestasjon (venstre). Nå: Ny dør inn til helsestasjon med dørautomatikk. Dør har vindu slik at man kan se om noen er i dørens svingsone. Klappseter på vegg.

Skilt før.

Skilt nå.